

Els senyors de les ombres

Bernat Ponç de Vall-darques era audaç i prestigiós cavaller de les tropes del nou governador Arnau Mir de Tost, l'any 1041, quan el ben organitzat estol dirigit per Sulayman ibn Hud, valí de Saragossa, duia a terme el definitiu atac sobre la frontera meridional del comtat d'Urgell, a les assolellades terres de la jurisdicció d'Àger, sota les muralles calcàries del Montsec d'Ares. Els musulmans havien arrabassat del territori tots els seus pobles i fortificacions, un a un, i aleshores estrenyien el setge a la capital, la pròpia vila d'Àger, l'antiga i ja mil·lenària Egra dels ilergets i Algira romana.

Els corns sonaven amb especial braó a la part alta de la fortalesa, vora la nova abadia de Sant Pere, fundada sis anys abans sobre l'església en ruïnes de Santa Maria la Vella, en haver conquerit la plaça als alarbs, sempre dominada per ells des del 714. Els frares joves corrien prestos a defensar els murs llança, espasa o garrot en mà —els vells, juntament amb el prior ja havien estat evacuats—, malmesos per l'acció de les catapultes sarraïnes. (...)

Manel Figuera
*El senyor de les ombres
i altres narracions*
Garsineu Edicions
Trempe, 1997

Uetra fresca

L'aspror de les teules

Jordi Dalmau i Ausàs

Des dels teulats el barri es veu diferent. A l'hivern, el fred gebra els del primer carrer perquè miren a Andorra, fent un reng de teules gelades. La neu s'hi estaca abans que als altres, sobretot si l'empenyen el mestrall i la tramuntana, que hi piquen de valent. Quan la catifa blanca es comença a fondre, les teulades regalimen aigua de neu per les canals, fins a deixar un fil glaçat que creix a poc a poc, d'un dia per

l'altre. Així, entre torb i fred, l'hivern costa de passar al primer carrer.

Els del quart són una altra cosa. A finals de març, si torna a nevar no cal patir, als teulats solans ja no agafa. La renglera d'arços del carrer espleta amb força, els jardins s'omplen de color i els prats de Segalers que des d'aquí es veuen verdegem a pleret. El Segre, per abeurar-s'hi, els horts de la seva ribera per menjar cucs grassos, lluent,

molsuts i les antenes de televisió i les fume-neges per batre les ales i xiular. Sens dubte, els del quart són els millors.

Des dels teulats del segon, mirant avall, tot es veu més estret. No hi ha voreres ni fanals de peu. Les xemeneies velles fumegen de bon matí. Algunes ensenyen les totxanes amb què les van fer, altres tenen el barret de teula, unes altres el tenen negre de tant escopir fum.

Els migdies d'estiu, quan s'asclen els rocs i es fon el llautó de les canals, els moixons del tercer carrer s'amaguen a l'ombra. Els rajos abrusadors cauen a plom sobre els teulats i sobre les teules rescal-fades pel sol, la calor hi és arden, asfixiant. Llavors, els foscos estornells obren els becs abaltits per la xafogor. Mouen la llengua rítmicament, maldant perquè l'aire que aquest gest provoca els refresqui la gola. Arribada la tardor, la plaça es despulla. Només l'arbre perenne i grisenc acull estols d'ocells cridaners, de polls acabats d'esquerar que s'hi apessonen barroers, fent pinya per quan el mestrall torni a estacar la neu als teulats del primer carrer.

INSTANTS

Passo rabent

i a cada giravolt

gaudeixo del present.

Mes, ai, em dol

el que he deixat

i sento absent.

Podrà l'eternitat

salvar el que vaig perdent?

Manuel Pal
de l'obra "Abans del silenci"